

אגף תכנים, תוכניות,
הכשרה והשתלמויות

כיתה י'

להיות אזרח – לקראת קבלת תעודת זהות

מבוא

תחנות משמעותיות: מעבר לחטיבה עליונה, קבלת תעודת זהות, מחויבות אישית, בחינות בגרות ראשונות

מטרה מרכזית

לטפח בבני הנוער תחושת שייכות לחברה ולמדינה ומחויבות לחוקיה.

ערכים מרכזיים: אחריות אישית, כבוד האדם, נתינה, עזרה הדדית, מחויבות חברתית, חירות, שוויון, צדק חברתי, זהות

אזרחית, סובלנות, פלורליזם

במרכז התוכנית החברתית ערכית לכיתה י' עומדות התוכניות "להיות אזרח" והתוכנית להתפתחות אישית ולמעורבות חברתית.

בכיתה י', יש צורך בבניית הכיתה כתא חברתי ובשילוב התלמידים בחברת בית הספר. בתוכנית להתפתחות אישית ולמעורבות חברתית, התלמידים מחויבים להתנסות אישית וקבוצתית בתרומה לאחר בבית הספר או בקהילה. התוכנית מתבססת על התנסות מעשית של התלמיד ומאפשרת תרגום מעשי של הערכים הנלמדים בכיתה: נתינה, עזרה לזולת ויצירת מחויבות לצורכי הפרט והחברה. בשעות חינוך שיוקדשו לנושא זה, מחנכי הכיתות יכינו את התלמידים לקראת הפעילות, ילוו אותם במהלכה ויעבדו איתם את חוויותיהם לאחריה.

תלמידי כיתות י' בני ה-16 מקבלים במהלך השנה את תעודת הזהות שלהם, שמסמלת את הצטרפותם למעגל האזרחים הפעילים במדינה. זו הזדמנות חינוכית לעסוק במשמעויות של היות התלמיד חלק מהמדינה ומהחברה הרחבה. התוכנית החינוכית "להיות אזרח" מתמקדת בבירור תפקידו של האזרח במדינת ישראל ובבירור זכויותיו וחובותיו, ובהתאם לכך התוכנית השנתית כוללת פעילויות לבירור יחסי הגומלין שבין האזרח לבין מדינתו, לטיפול רגישות לערכי חירות, שוויון וצדק חברתי ומודעות להם ולחיזוק תחושת ההשתייכות למדינה והמחויבות למוסדותיה ולחוקיה. זאת באמצעות טקסים לקבלת תעודת זהות ובאמצעות פרויקטים לחיזוק המחויבות לחברה, לקהילה ולערכים הדמוקרטיים.

שילוב התוכניות "להיות אזרח" ו"התפתחות אישית ומעורבות חברתית" בפעילות השנתית מכוון להרחבת הפרספקטיבה החברתית של התלמידים, לחיזוק תחושת ההשתייכות שלהם למדינה ונאמנותם לחוקיה ולעידודם לאזרחות פעילה. בהמשך, יהיה לאפשר בסס על ערכים אלה את הנכונות לשרת בצה"ל.